

Coracias garrulus Linnaeus, 1758

Χαλκοκουρούνα, European Roller

■ **Κατηγορία κινδύνου στην Ελλάδα:** Τρωτό VU [C1]

■ **Κατηγορία κινδύνου διεθνής:** Σχεδόν απειλούμενο: NT / **Ευρώπη:** Τρωτό VU

Summary: The European Roller is a scarce and local summer visitor and a passage migrant in Greece. It had a much wider distribution in the past, nesting even in south Peloponnese, perhaps even on Crete, but, following a considerable decline in both numbers and range during the last 30 years, it is now confined mainly in Thrace, Macedonia and Thessaly, as well as on the islands of Lesvos, Samos and Kos (Handrinos & Akriotis 1997). The total population breeding in Greece is estimated at 200-300 pairs, with negative trends (BirdLife International 2004). The species prefers lowland, sparse woodland and cultivated areas and is mainly threatened by habitat and nesting sites (holes and fissures) loss due to agricultural intensification/abandonment and expansion of tourism infrastructure in eastern Aegean islands and possibly by illegal shooting during passage.

Εξάπλωση, πληθυσμιακά στοιχεία και τάσεις: Στην Ελλάδα η χαλκοκουρούνα είναι καλοκαιρινός επισκέπτης και διερχόμενος μετανάστης. Παλαιότερα είχε πολύ ευρύτερη κατανομή και φώλιαζε μέχρι τη νότια Πελοπόννησο ή και την Κρήτη, αλλά, μετά από σοβαρή πληθυσμιακή μείωση που υπέστη τα τελευταία 30 χρόνια, έχει πλέον περιοριστεί κυρίως στη Θράκη, τη Μακεδονία και τη Θεσσαλία, καθώς και στη Λέσβο, τη Σάμο και την Κω, με λίγα ζευγάρια σε άλλα νησιά των Δωδεκανήσων (Τίλο, Ρόδο κ.α.) (Handrinos & Akriotis 1997). Συνήθως οι πληθυσμοί είναι πολύ αραιοί, αλλά τοπικά (π.χ. στην Κω) διατηρούνται σε καλή πυκνότητα. Ο συνολικός αναπαραγόμενος στην Ελλάδα πληθυσμός υπολογίζεται σε 200-300 ζευγ., με αρνητικές τάσεις (BirdLife International 2004). Η χαλκοκουρούνα είναι αρκετά πιο διαδεδομένο είδος κατά τη μετανάστευση, χωρίς και πάλι να είναι κοινό. Υπάρχουν 9

επανευρέσεις στην Ελλάδα απόμων δακτυλιωμένων στη Λετονία (3), Ουγγαρία (2), Λιθουανία, Πολωνία, Βουλγαρία και Γερμανία (Ακριώτης & Χανδρινός 2004).

Ποσοστό του πληθυσμού του είδους που βρίσκεται στην Ελλάδα: <1% του ευρωπαϊκού.

Οικολογία: Αναπαράγεται κυρίως σε πεδινές, ημιπεδινές περιοχές με ανοιχτές στέπες, χερσολίβαδα, παραδοσιακές καλλιέργειες, βοσκότοπους και εκτάσεις με αραιά δέντρα. Επίσης, σε ανοιχτές περιοχές με διαπλάσεις *Pistacia terebinthus* και *Quercus ithaburensis*, στο Αν. Αιγαίο. Φωλιάζει σε τρύπες σε κάθετες όχθες ποταμών, παλιά δέντρα, παλαιά κτίρια και πρανή δρόμων. Τρέφεται κυρίως με μεγάλα έντομα και σποραδικά με ερπετά. Περνά πολλή ώρα στις κορυφές δέντρων και θάμνων, όπως επίσης και σε σύρματα, φράχτες, πυλώνες.

Απειλές: Απειλείται κυρίως από την απώλεια χώρων αναπαραγωγής, η οποία προκαλείται τόσο από την εντατικοποίηση της σύγχρονης γεωργίας όσο και από την εγκατάλειψη της παραδοσιακής γεωργίας και κτηνοτροφίας. Επίσης επηρεάζεται από την απώλεια θέσεων φωλιάσματος λόγω της κοπής παλαιών δέντρων, εγκιβωτισμού φυσικών ρεμάτων, συντήρησης παλαιών δρόμων, κατεδάφισης χαλασμάτων κλπ. Στο ανατολικό Αιγαίο κύρια αιτία της απώλειας ενδιαιτήματος είναι η επέκταση των τουριστικών εγκαταστάσεων εις βάρος των ενδιαιτημάτων όπου απαντάται το είδος. Ίσως επηρεάζεται και από φυτοφάρμακα και, τοπικά, από τη λαθροθηρία, κατά τη μετανάστευση.

Μέτρα διατήρησης που υπάρχουν: Προστατευόμενο είδος, μικρό μόνον ποσοστό του αναπαραγόμενου στην Ελλάδα πληθυσμού απαντάται σε περιοχές του δικτύου ΖΕΠ/Natura 2000.

Μέτρα διατήρησης που απαιτούνται: Η διατήρηση της χαλκοκουρούνας στην Ελλάδα εξαρτάται σχεδόν αποκλειστικά από τη διατήρηση του ενδιαιτήματός της και την προστασία των θέσεων φωλιάσματος. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσα από οικολογική διαχείριση γεωργικών και κτηνοτροφικών εκτάσεων, με εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικών μέτρων και καθορισμό/επέκταση ΖΕΠ για το είδος, κυρίως στη Δ. Μακεδονία και στο Αν. Αιγαίο. Η προστασία των θέσεων φωλιάσματος απαιτεί επίσης και σημαντικές προσπάθειες ενημέρωσης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ενώ χρειάζεται και έλεγχος της λαθροθηρίας κατά τη μετανάστευση.